

DES DE FORA...

Ciutadans de Sudan del Sud celebren la proclamació de la independència, el 9 de juliol del 2011 / AFP-ROBERTO SCHMIDT

Indiferència o simpatia?

Quina és la posició de la comunitat internacional davant l'aparició de nous estats? Quines complicitats es poden teixir? Quins suports es poden obtenir?

GERMÀ CAPDEVILA
Durant segles, les fronteres i els estats van ser el resultat de decisions més o menys capritxoses preses a les taules de negociació o imposades com a resultat de guerres i conflictes. El 8 de gener del 1918, un discurs del president nord-americà Woodrow Wilson davant el Congrés va canviar aquesta realitat per sempre més. Com a part del seu pla per posar fi a la Primera Guerra Mundial i reordenar Europa, Wilson (premi Nobel de la Pau el 1919) va establir un principi de dret internacional que va inspirar moviments d'emancipació nacional arreu del món: l'autodeterminació dels pobles.

D'aleshores ençà, la creació i el reconeixement de nous estats ha estat una constant al llarg del segle XX que no s'ha aturat al segle XXI, basats en el

principi wilsonià que diu que tota comunitat nacional té dret a esdevenir un estat sobirà.

En tots els casos d'aparició de nous estats, però, la seqüència és la mateixa: abans de la independència, hi ha una actitud d'indiferència de la gran majoria de països, i l'oposició o el suport d'uns quants per interessos estratègics. Després de proclamada, la indiferència es transforma en reconeixement, l'oposició minva i el suport esdevé influència i privilegis comercials i polítics.

El cas català

Què podem esperar de la comunitat internacional en un hipotètic procés d'independència de Catalunya?

L'actitud oficial de tots els estats del món serà d'indiferència. Els discursos de les cancelleries seran invariables: tot pro-

cedés d'autodeterminació sempre és una qüestió interna dels estats. Rere la façana, però, entraran en joc interessos geoestratègics d'índole diversa. Els EUA, per exemple, sempre han apostat per una Europa com més atomitzada millor. Per això invariablement han donat suport a qualsevol nou estat europeu. La indiferència oficial es transforma immediatament en reconeixement i suport explícit de la principal potència mundial.

Un cas més clar encara és el de l'immens bloc d'estats sorgits del procés d'emancipació i descolonització dels dominis espanyols, britànics, portuguesos, holandesos i francesos. Aquests estats que han viscut conflictes i guerres d'independència presenten sempre, rere la indiferència oficial, una actitud positiva envers l'aparició de nous estats. En el cas català, una na-

ció amb una enorme diàspora escampada pels cinc continents, es pot esperar un corrent de simpatia important que substitueixi l'actitud oficial d'indiferència, tan bon punt s'assoleixi la independència.

Si parlem d'Europa de manera exclusiva, rere la posició oficial de tots els estats membres de no-ingerència en els assumptes interns dels altres estats, l'Espanya de l'era Aznar-Zapatero, dels peus sobre la taula de Bush i de l'economia que aviat superaria Itàlia i França, va provocar un cert rebuig que es podria traduir en una actitud favorable a l'afebliment d'Espanya via la segregació de Catalunya i Euskadi.

En tots els casos, però, cal tenir present que els suports i les simpaties no són mai previs a la independència. Abans, sempre hi ha indiferència.